

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

"Релігієзнавство"

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступінь вищої освіти Доктор філософії

Спеціальність	031 Релігієзнавство
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Кваліфікація	Доктор філософії в галузі гуманітарних наук

Затверджено

Вченою радою університету

Голова вченої ради

 В.М. Мойсієнко

(Протокол № 5 від "31" травня 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з

01.09.2019 р.

РЕКТОР Г.С. Киричук

від "31" травня 2019 р.

Наказ № 52

ЖИТОМИР – 2019

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчальної роботи

Н.М. Корнійчук

Проректор з наукової і
міжнародної роботи

Н.А. Сейко

Проректор з навчально-
методичної та виховної роботи

В.В. Чумак

Методист навчального відділу

І. А. Вербовський

Начальник навчально-
методичного відділу

А.А. Гиріна

Декан історичного факультету

О.І. Жуковський

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 031 Релігієзнавство розроблена робочою групою Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Розробники освітньо-професійної програми:

Голова робочої групи:

1. Герасимчук А. А. – доктор філософських наук, професор кафедри філософії

Члени робочої групи:

2. Буравський О. А. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії
3. Соколовський О. Л. – кандидат філософських наук, доцент (б.в.з.) кафедри філософії

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Панчук І. І. – доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії ПВНЗ "Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука"
2. Филипович Л. О. – доктор філософських наук, професор, завідувач відділу філософії та історії релігії Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди Національної Академії наук України
3. Прядко О. І. – доктор філософських наук, професор, професор кафедри релігієзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка

* Рецензії-відгуки подаються додатком до освітньої програми

Методичну експертизу проводили:

1. Кафедра філософії (протокол № 12 від "28" березня 2019 р.).

Завідувач кафедри _____
філософських наук

Чаплінська О.В., кандидат

2. Методична рада історичного факультету (протокол № 6 від "19" квітня 2019 р.).

Декан історичного факультету _____
кандидат історичних наук, доцент

Жуковський О. І.,

3. Науково-методична рада університету (протокол № 10 від "29" травня 2019 р.).

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 031 Релігієзнавство

1 – Загальна інформація	
<i>Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу</i>	Житомирський державний університет імені Івана Франка Історичний факультет Кафедра філософії
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	ОС Доктор філософії Доктор філософії в галузі гуманітарних наук.
<i>Офіційна назва освітньо-наукової програми</i>	Релігієзнавство Religious Studies
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом доктора філософії, одиничний, 36,5 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
<i>Наявність акредитації</i>	Відсутня
<i>Цикл, рівень</i>	НРК України – 9 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
<i>Передумови</i>	Диплом магістра (спеціаліста). Вступні іспити з фаху, філософії та іноземної мови. Порядок проведення вступних іспитів та інші вимоги визначаються правилами прийому.
<i>Мова викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	4 роки (1.09.2019-31.08.2023)
<i>Интернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://zu.edu.ua/packages.asp
2 – Мета освітньої програми	
Метою ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 031 Релігієзнавство є розвиток загальних та фахових компетентностей задля забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування, а також викладацької роботи.	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація (за наявності))</i>	<i>Об'єкт діяльності:</i> феномен релігії, його вплив на суспільство, людину та різні сфери життєдіяльності. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців з релігієзнавства, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності у сфері релігієзнавства, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> історія розвитку та сучасний стан наукових знань у сфері релігієзнавства; теорія, концепції і термінологія з досліджуваного

	<p>релігієзнавчого напрямку.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові, релігієзнавчі, статистичні методи дослідження релігії, інформаційно-комунікаційні технології наукових досліджень у сфері релігієзнавства.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в гуманітаристиці.</p>												
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-наукова програма												
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	<p>Доктор філософії.</p> <p>Фундаментальні релігієзнавчі дослідження із застосуванням найсучасніших інформаційних баз та загальнонаукових і релігієзнавчих методів дослідження й оцінки подій і процесів, які відбуваються в сучасному суспільстві.</p> <p>Ключові слова: релігія у глобальному світі, секуляризація релігії, державно-церковні відносини, міжрелігійні відносини, філософія та феноменологія релігії, релігійна антропологія.</p>												
<i>Особливості програми</i>	Програма орієнтована на здобуття глибоких знань у сфері релігієзнавства і набуття здатностей до здійснення науково-дослідницької, інноваційної, професійно-практичної й організаційно-освітньої діяльності у сфері соціогуманітарного знання.												
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання													
<i>Придатність до працевлаштування</i>	<p>Відповідно до здобутої спеціальності випускник аспірантури може працювати в закладах вищої освіти, наукових установах. Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи (відповідно до класифікатора професій ДК 003:2010 та Закону України «Про освіту» (прийнятий від 05.09.2017. набрав чинності 28.09.2017))</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10%;">2443</td> <td>Професіонали в галузі філософії</td> </tr> <tr> <td>2443.1</td> <td>Наукові співробітники (філософія)</td> </tr> <tr> <td>2443.2</td> <td>Філософ.</td> </tr> <tr> <td>2443.2</td> <td>Фахівець з релігієзнавства</td> </tr> <tr> <td>23</td> <td>Викладачі</td> </tr> <tr> <td>231</td> <td>Викладачі університетів та інших вищих навчальних закладів</td> </tr> </table>	2443	Професіонали в галузі філософії	2443.1	Наукові співробітники (філософія)	2443.2	Філософ.	2443.2	Фахівець з релігієзнавства	23	Викладачі	231	Викладачі університетів та інших вищих навчальних закладів
2443	Професіонали в галузі філософії												
2443.1	Наукові співробітники (філософія)												
2443.2	Філософ.												
2443.2	Фахівець з релігієзнавства												
23	Викладачі												
231	Викладачі університетів та інших вищих навчальних закладів												
<i>Подальше навчання</i>	Доктор філософії може продовжувати навчання за науковим рівнем вищої освіти та брати участь у постдокторських програмах.												
5 – Викладання та оцінювання													
<i>Викладання та навчання</i>	<p>Основний підхід – через наукове керівництво (з одним або двома керівниками), презентації, стажування.</p> <p>Проблемно-орієнтоване навчання, індивідуальна дослідницька робота, дослідження у сфері суспільних і гуманітарних наук, самонавчання.</p>												

Оцінювання	<p>Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, заліки, екзамени, захисти звіту практики, атестація.</p> <p>Система підсумкового оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 2-рівнева національна шкала (зараховано/не зараховано); 100-бальна шкала за системою ECTS (A,B,C,D,E,F,FX).</p> <p>Написання дисертаційного дослідження, його апробація, усний захист перед незалежними експертами.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницької діяльності у сфері релігієзнавства, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.</p> <p>ЗК 5. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність розробляти наукові проекти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність до оволодіння глибинними знаннями в галузі релігієзнавства та на межі предметних галузей, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері релігієзнавства, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p> <p>СК 2. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення у галузі релігієзнавства, розуміти сучасні релігієзнавчі проблеми.</p> <p>СК 3. Здатність аналізувати релігійні процеси та явища з позицій фундаментальних релігієзнавчих принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.</p> <p>СК 4. Здатність виконувати оригінальні дослідження,</p>

досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері релігієзнавства та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з релігієзнавства та суміжних галузей.

СК 5. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК 6. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі релігієзнавства, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері релігієзнавства та дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

СК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері релігієзнавства та на межі предметних галузей у закладах вищої освіти.

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з релігієзнавства і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань.

ПРН 2. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з релігієзнавства та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 3. Глибоко розуміти загальні принципи та методи релігієзнавства, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері релігієзнавства та у викладацькій практиці, аналізувати складні релігійні явища та процеси.

ПРН 4. Знати основні класичні та новітні релігієзнавчі концепції, фундаментальні праці, глибоко розуміти теоретичні та практичні проблеми конкретної галузі дослідження, здійснювати огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів, формулювати й обґрунтовувати власні наукові концепції.

ПРН 5. Дотримуватися норм наукової доброчесності у процесі здійснення наукової діяльності та проведення власного дослідження, аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми регулювання правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

ПРН 6. Демонструвати уміння давати експертну оцінку міжнародній та внутрішній релігійній ситуації, здійснювати її поточний моніторинг і аналіз та розробляти інноваційні рекомендації для належної підтримки міжконфесійної злагоди.

ПРН 7. Вільно презентувати та обговорювати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземними мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях, ефективно взаємодіяти з науковою спільнотою, в тому числі міжнародною, для розв'язання різноманітних фахових завдань у галузі релігієзнавства та міждисциплінарних досліджень.

ПРН 8. Організовувати викладання релігієзнавчих дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, організовувати різноманітні форми навчальних занять, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

<i>Кадрове забезпечення</i>	<p>У викладанні компонентів освітньо-наукової програми беруть участь викладачі з науковими ступенями та (або) вченими званнями. Вони мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, займаються дослідницькою, управлінською, інноваційною або творчою роботою за фахом.</p> <p>Проведення лекцій з навчальних дисциплін викладачами відповідної спеціальності за основним місцем роботи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, становить не менше 80%, а частка викладачів, які мають науковий ступінь доктора наук, не менше 50%.</p>
<i>Матеріально-технічне забезпечення</i>	<p>Наявна матеріально-технічна база забезпечує проведення всіх видів підготовки, навчальної та науково-дослідної роботи аспірантів.</p> <p>Діють лабораторії: соціологічна лабораторія, лабораторія соціокультурного розвитку та інтеграції дітей і молоді з особливими потребами, науково-дослідна лабораторія «Синергетика освіти».</p>
<i>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</i>	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний веб-сайт http://www.zu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; - інтернет ресурси університету (електронна бібліотека) - необмежений, у тому числі бездротовий, доступ до Internet - бібліотека, читальні зали університету - навчальний і робочі навчальні плани - графік навчального процесу - навчально-методичні комплекси - матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти - програма практики - критерії оцінювання рівня підготовки.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Код н/д (наскрізна нумерація згідно навчального плану)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Цикл загальної підготовки			
1.1. Обов'язкові навчальні дисципліни (ЗОД)			
ЗОД 1.	Епістемологія та методологія наукового пізнання (оволодіння загальнонауковими компетентностями)	5,0	екзамен

ЗОД 2	Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	4,0	екзамен
Всього по п.1.1:		9,0	
1.2. Дисципліни самостійного вибору університету (ЗДВУ)			
ЗДВУ 3	Професійно-педагогічна компетентість викладача закладу вищої освіти	3,0	залік
Всього по п.1.2:		3,0	
1.3. Дисципліни вільного вибору здобувача			
Вибіркові дисципліни (ЗДВА)			
ЗДВА 4	ДВВА 1 з переліку, запропонованого університетом	3,0	залік
Всього по п.1.3.:		3,0	
Всього по п.1.:		15,0	
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Обов'язкові навчальні дисципліни (ПОД)			
ПОД 5	Актуальні проблеми сучасної філософської науки	4,5	екзамен
Всього по п.2.1:		4,5	
2.2. Дисципліни самостійного вибору університету (ПДВУ)			
ПДВУ 6	Основи спілкування науковою іноземною мовою	6,5	екзамен
Всього по п.2.2:		6,5	
2.3. Дисципліни вільного вибору здобувача			
Вибіркові дисципліни (ПДВА)			
ПДВА 7	ДВВА 2 з переліку, запропонованого університетом	3,5	залік
ПДВА 8	ДВВА 3 з переліку, запропонованого університетом	4,0	залік
Всього по п.2.3.:		7,5	
Всього по п.2.:		18,5	
3. Практика (Пр)			
Пр 1	Асистентська педагогічна практика	3,0	залік
Всього по п.3.:		3,0	
4. Атестація			
Захист дисертації			
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		16,5	
Загальний обсяг вибірових компонентів:		20	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		36,5	

ЗОД – загальні обов'язкові дисципліни

ЗДВУ – загальні дисципліни вибору університету

ЗДВА – загальні дисципліни вибору аспіранта

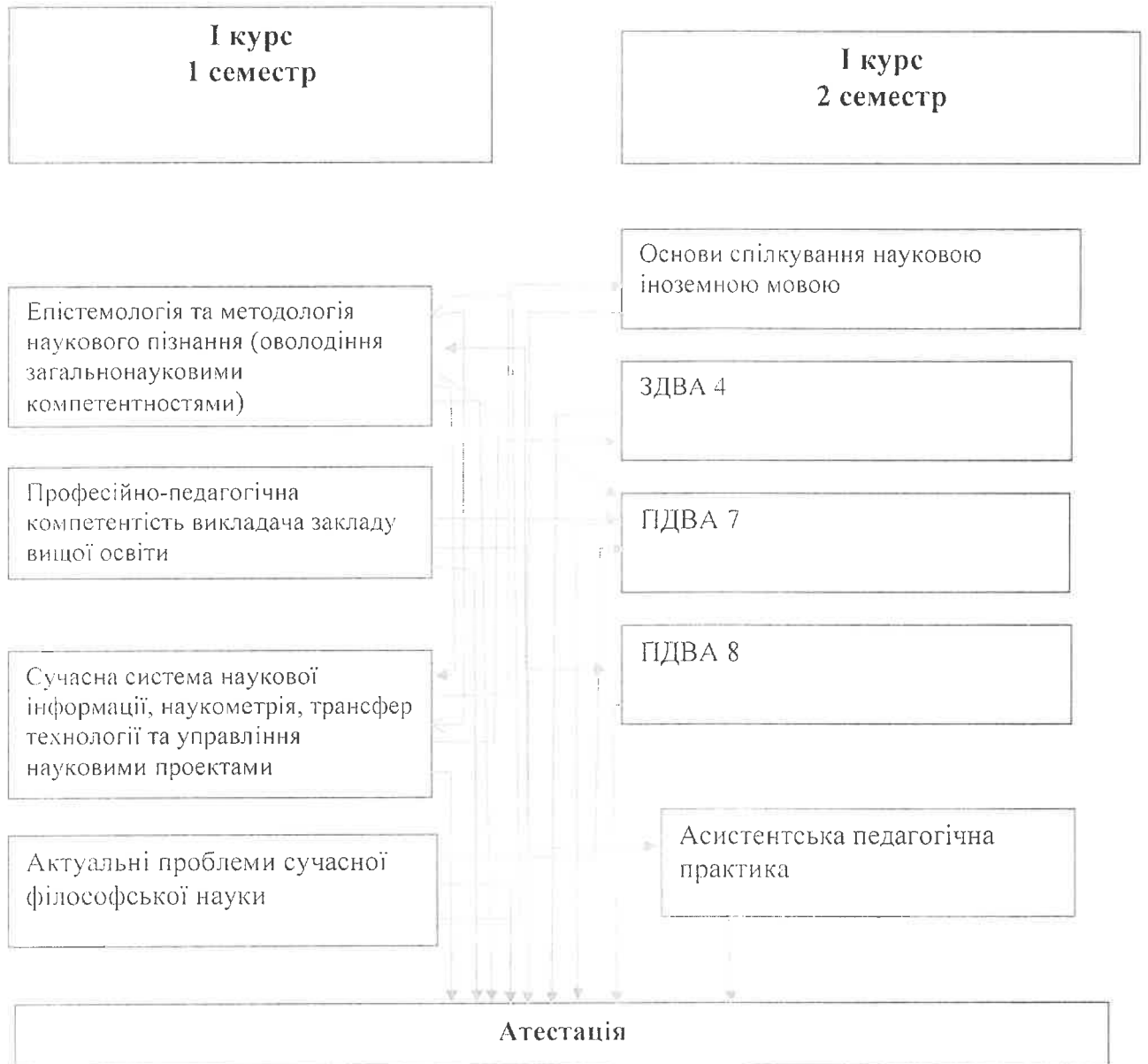
ПОД – професійні обов'язкові дисципліни

ПДВУ – професійні дисципліни вибору університету

ПДВА – професійні дисципліни вибору аспіранта

Пр – практика

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Матриця відповідності програмних результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності													
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (ЗК)						Спеціальні (фахові) компетентності (СК)						
		ІК	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6
ПРН 1	+	+	+				+	+				+	+	
ПРН 2	+	+	+	+		+			+		+			+
ПРН 3	+	+	+	+		+				+	+	+		+
ПРН 4	+	+	+			+		+	+			+		
ПРН 5	+				+	+	+					+	+	+
ПРН 6	+		+			+	+				+	+		+
ПРН 7	+				+	+	+					+	+	+
ПРН 8	+	+				+				+				+

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8
ЗОД 1	*		*		*		*	
ЗОД 2		*			*		*	
ЗДВУ 3			*					*
ЗДВА 4					*		*	
ПОД 5	*	*	*	*				
ПДВУ 6						*	*	
ПДВА 7		*		*		*		
ПДВА 8	*		*	*				
Пр 1			*	*				*

5. Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності і на межі предметних	Уміння/навички Ум1 критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей Ум2 розроблення та реалізація проєктів, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язання значущих соціальних, наукових, культурних, етичних та інших проблем	Комунікація К1 спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та/або професійної діяльності	Автономія та відповідальність АВ1 ініціювання інноваційних комплексних проєктів, лідерство та повна автономність під час їх реалізації АВ2 соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, відповідальність за навчання інших
Загальні компетентності				
ЗК 1	Зн1	Ум1		
ЗК 2	Зн1	Ум1, 2	К1	
ЗК 3	Зн1	Ум1, 2	К1	АВ1, АВ2
ЗК 4	Зн1	Ум1, 2	К1	АВ1
ЗК 5			К1	АВ2
ЗК 6	Зн1	Ум2	К1	АВ1, АВ2
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК 1	Зн1	Ум1		АВ2
СК 2	Зн1	Ум1		АВ1, АВ2
СК 3	Зн1	Ум1, 2		АВ1
СК 4	Зн1	Ум1, 2	К1	АВ1
СК 5	Зн1	Ум1	К1	АВ2
СК 6	Зн1		К1	АВ1
СК 7	Зн1	Ум1, 2	К1	АВ1, АВ2

6. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація освітнього рівня докторів філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми у сфері релігієзнавства або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату.

Дисертаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або у депозитарії закладу вищої освіти.

Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.

Голова робочої групи

А. А. Герасимчук

А. А. Герасимчук